

Abstrakt v českém jazyce

Rozhodčí řízení se v posledních desetiletích stalo velice oblíbenou metodou řešení mezinárodních obchodních sporů. Jeden z klíčových faktorů stojících za tímto úspěchem je možnost zvolit si rozhodce. Právo strany rozhodčího řízení zvolit si rozhodce je však omezeno základními principy jako je například právo na spravedlivý proces. Konkrétní definice tohoto práva se liší napříč právními řády, jeho základ však zůstává neměnný. V kontextu volby rozhodců se právo na spravedlivý proces projevuje skrze pravidlo, že rozhodci musí být nezávislí a nestranní. To znamená, že osoba rozhodující spor nesmí být ovlivněna vnějšími zájmy, jež by vedly k podjatosti vůči stranám. Z tohoto důvodu zásadně všechny rozhodčí řády a pravidla obsahují úpravu procesu vyloučení rozhodce z řízení, v případě, že tyto požadavky nesplňuje. Jeden z typů podjatosti, který má negativní vliv na nestrannost je takzvaný „issue conflict“ značící vztah mezi rozhodcem a předmětem sporu, který má potenciál vyústit v předsudky vůči určitým otázkám v rámci řízení. Jedná se zejména o případy, kdy rozhodce působí ve více příbuzných řízeních, ale může jít i o situace, kdy rozhodce pouze projevil určitý názor naznačující zaujatost. Různé komentáře ovšem stranám sporu doporučují volit rozhodce, kteří jsou příznivě nakloněni vůči pozici, kterou ve sporu zastávají. Tento protiklad vytváří pro strany dilema, protože hranice mezi příznivým nakloněním a podjatostí je velice tenká. Tato diplomová práce porovnává ustanovení sloužící k odvolání rozhodce ve vybraných právních řádech a hledá společné prvky. Tyto nálezy jsou následně využity při zkoumání issue conflict. Posuzováním modelových příkladů a jejich srovnáváním s judikaturou a komentářovou literaturou se tato práce snaží nalézt určitý vzorec, který by pomohl stranám rozhodčích řízení vyřešit toto dilema.